ENVIHEI

Titel van de PBL-uitdaging:

Sociologische en sociaalpsychologische perspectieven op risico's en rampen

Naam van de verantwoordelijke docent

Anna Meyer, Claudia Mayr-Veselinovic en Renate Renner

Universiteit / Departement / Opleiding

Montanuniversität Leoben / Resources Innovation Center; Chair of Thermal Processing Technology / Master's Degree in Safety and Disaster Studies (Masteropleiding Veiligheids- en rampenstudies)

Cursus / Vak waarin geïmplementeerd

2e jaar / Sociological and Socio-psychological Perspectives on Risk and Disaster (Sociologische en sociaalpsychologische perspectieven op risico's en rampen)

Implementatieperiode (datums)

7 september 2025 – 2 december 2025

Totale duur (weken/uren)

7 weken / 38 uur

Aantal betrokken studenten

38 studenten

Alle resultaten die binnen ENVIHEI zijn ontwikkeld, zijn beschikbaar onder Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal.

Medegefinancierd door de Europese Unie. De geuite standpunten en meningen zijn echter uitsluitend die van de auteur(s) en weerspiegelen niet noodzakelijk die van de Europese Unie of van de Spaanse Dienst voor de Internationalisering van het Onderwijs (SEPIE). Noch de Europese Unie noch SEPIE kan hiervoor verantwoordelijk worden gesteld. [2024-1-ES01-KA220-HED-000246733]

Erasmus+ Enriching lives, opening minds. Co-funded by the European Union

P. No.: 2024-1-ES01-KA220-HED-000246733

1. Projectontwerp

1.1 Korte beschrijving van het project en de voorgestelde uitdaging

Dit college introduceert kernbegrippen en benaderingen in het sociaalwetenschappelijke onderzoek naar risico's en rampen, met bijzondere aandacht voor de rol van taal in de manier waarop risico's worden begrepen, gecommuniceerd en aangepakt.

De cursus begint met een overzicht van de historische ontwikkeling van het onderzoek naar risico's en rampen en introduceert belangrijke terminologie uit het vakgebied. Een centrale vraag is: Wat is taal, en hoe beïnvloedt die ons begrip van de werkelijkheid? Deelnemers onderzoeken hoe woorden, metaforen, narratieven en communicatiestijlen de manier kunnen beïnvloeden waarop mensen dreigingen waarnemen, zoals natuurrampen, technologische ongevallen, gezondheidscrises of klimaatverandering.

Een belangrijk onderwerp is risicoperceptie. Het college onderzoekt waarom verschillende individuen en groepen hetzelfde risico verschillend kunnen inschatten, en welke sociale, culturele, emotionele, politieke en communicatieve factoren deze inschattingen beïnvloeden.

De cursus behandelt risicodiscoursen, d.w.z. de manieren waarop risico's worden besproken in de media, de politiek, de wetenschap en het dagelijks leven. Studenten leren hoe bepaalde interpretaties van risico dominant worden en hoe taal verantwoordelijkheid, onzekerheid, gevaar, veiligheid en kwetsbaarheid kan framen.

In het praktische deel van de cursus maken de deelnemers kennis met kritische discoursanalyse en kwalitatieve tekstanalyse. Via oefeningen analyseren studenten teksten en communicatiemateriaal over risico's om framingstrategieën, aannames, machtsverhoudingen en taalpatronen te identificeren.

De cursus omvat groepswerk, zodat studenten de concepten samen kunnen toepassen. De resultaten van dit werk worden gepresenteerd in een posterpresentatie, waarin de groepen hun analyse en bevindingen aan de klas toelichten.

1.2 Verwachte leerresultaten (academische en transversale competenties)

Na afloop moeten studenten een basisbegrip hebben van centrale concepten in het onderzoek naar risico's en rampen vanuit een sociaalwetenschappelijk en toegepast taalkundig perspectief. De cursus wil kennis bijbrengen over hoe risicoperceptie wordt gevormd en beïnvloed, en inzicht bieden in de relatie tussen taal, communicatie en risico.

Studenten maken kennis met basismethoden van kritische discoursanalyse en kwalitatieve tekstanalyse en doen ervaring op met het gezamenlijk analyseren van teksten over risico's. De cursus wordt afgesloten met een posterpresentatie, waarin de resultaten in posterformaat worden gepresenteerd.

1.3 Beoogde duurzaamheidscompetenties

Deze cursus ondersteunt studenten bij het ontwikkelen van duurzaamheidscompetenties die relevant zijn om risico's, rampen en maatschappelijke uitdagingen te begrijpen en aan te pakken. Studenten versterken in het bijzonder de volgende competenties:

- **Competentie in systeemdenken**: Studenten leren risico- en rampsituaties te begrijpen als complexe sociale systemen waarin ecologische, sociale, politieke, culturele en communicatieve factoren op elkaar inwerken. Zij zien in dat risico niet alleen een technisch of natuurlijk verschijnsel is, maar ook door de samenleving wordt gevormd. Dit is uiterst waardevol in de context van klimaatrisico's (huidige en toekomstige), die als voorbeelden worden gebruikt.
- **Competentie in kritisch denken**: Via kritische discoursanalyse en kwalitatieve tekstanalyse leren studenten in vraag te stellen hoe risico's worden beschreven en geframed. Zij kunnen aannames, stereotypen, machtsverhoudingen, belangen en mogelijke vooroordelen identificeren in mediacommunicatie, politieke, wetenschappelijke of publieke communicatie.
- **Risicogeletterdheid en competentie in omgaan met onzekerheid**: Studenten ontwikkelen inzicht in hoe mensen onzekerheid, gevaar, veiligheid en verantwoordelijkheid verschillend waarnemen. Zij leren risicocommunicatie

kritisch te interpreteren en om te gaan met onvolledige, tegenstrijdige of emotioneel geladen informatie.

1.4 Duurzaamheidsbenadering en de manier waarop deze in het project is geïntegreerd

Risico's en rampen kunnen ontstaan in onevenwichtige, onrechtvaardige of geladen situaties. De duurzaamheidsbenadering in de cursus ziet een duurzame wereld als een wereld waarin "inclusief sociaal welzijn" (Matson et al., 2016) wordt bereikt. In tijden van weerextremen en klimaatstress moeten risico's en rampen vanuit een kritisch perspectief worden begrepen.

1.5 Gebruikte methodologieën en tools (PBL-structuur, facilitatietechnieken, enz.)

De cursus maakt gebruik van een interdisciplinaire samenstelling van docenten (sociale wetenschappen en taalkunde) en onderwijs volgens een PBL-aanpak, waarbij de studenten hun nieuwe kennis toepassen op een use case die zij aan het einde presenteren. Voor de facilitatie werd gebruikgemaakt van blended learning, opdrachten in de klas en discussies.

1.6 Organisatie van het project (groepsvorming, tijdlijn, mijlpalen)

Lessen 1–5 waren gericht op de cursusinhoud, methoden en groepsvorming via Moodle. Lessen 6 en 7 werden verlengd en gegeven in workshopvorm, zodat studenten aan hun presentaties konden werken en vragen konden stellen aan de docenten.

1.7 Van studenten gevraagde opleveringen (type, formaat, deadlines)

Studenten moesten gedurende de cursus verschillende opleveringen indienen, waaronder notities van de workshopsessies, mini-quizzen op Moodle en de door hen gekozen onderwerpen. Daarnaast werd van hen verwacht dat zij de ruwe data die zij in hun werk gebruikten indienden, samen met hun eindposter, waarop de resultaten van hun project werden gepresenteerd.

1.8 Betrokken externe partners (mentoren, bedrijven, experts…) en hun rol

Bij deze implementatie waren geen externe partners betrokken.

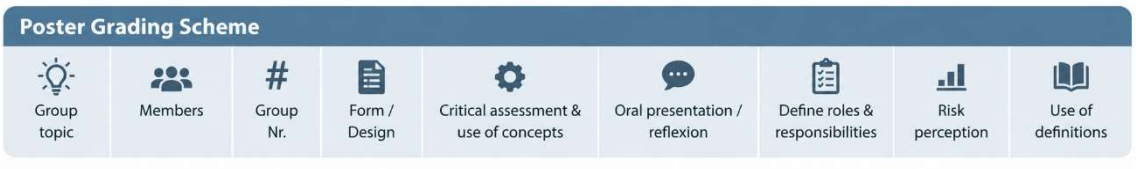
2. Projectevaluatie

2.1 Gebruikte beoordelingscriteria en -methoden

De beoordeling van de studenten was gebaseerd op aanwezigheid, actieve deelname aan discussies en peerfeedback, het maken van korte quizzen op Moodle, en het ontwikkelen en presenteren van een eindposter. De eindposter vertegenwoordigde het grootste deel van het totale cijfer (75%), gevolgd door actieve deelname (15%) en quizzen (10%). Aanwezigheid bij minimaal 60% van de collegemomenten was verplicht. De onderstaande figuren tonen de beoordelingscriteria (figuur 1) en het beoordelingsschema voor de eindposters (figuur 2).

Content	Weighting
Presence at min. 60% of lecture units	Mandatory
Active discussion during lecture units including active peer feedback to other poster presenter	15%
Short quizzes and one-minute-tests on Moodle	10%
Development, Presentation and Discussion of final poster (A0 or A1, printed version for Poster Fair!)	75%

Figuur 1. *Beoordelingscriteria en weging voor de evaluatie van de studenten, inclusief aanwezigheidsvereisten, actieve deelname, Moodle-quizzen en de eindposter.*

Figuur 2*. Beoordelingsschema voor de eindposter, met de criteria voor de beoordeling van de inhoud, het ontwerp, de presentatie en de bijdragen van de groep.*

2.2 Bewijs van het leren van studenten (voorbeelden, output, resultaten)

Het bewijs van het leren van de studenten kwam tot uiting in de kwaliteit van de gemaakte posters en de presentaties ervan tijdens de slotsessie. Deze resultaten dienden als de belangrijkste indicatoren van wat de studenten hadden geleerd en van hun vermogen om de resultaten van hun werk te communiceren.

3. Reflecties en aanbevelingen

3.1 Belangrijkste resultaten en sterke punten van het project

De belangrijkste resultaten en sterke punten van het project waren de interdisciplinaire aanpak, de interactieve onderwijsmethoden in de klas en de actieve betrokkenheid van de studenten gedurende het hele leerproces. Een ander belangrijk sterk punt was de afsluitende posterpresentatie, die studenten de gelegenheid bood de resultaten van hun werk te presenteren en te delen.

3.2 Ondervonden uitdagingen en hoe deze werden aangepakt

Een van de belangrijkste uitdagingen was studenten aan te moedigen om over twee verschillende disciplines heen te werken en te leren, en kennis en perspectieven uit beide vakgebieden te integreren. Om deze interdisciplinaire aanpak te ondersteunen, bleef het onderwijs niet beperkt tot afzonderlijke sessies of afwisselende docenten: de workshopsessies werden door de docenten samen gegeven. Een andere uitdaging hield verband met blended learning en de noodzaak voor studenten om hun eigen leerproces te sturen. Dit werd aangepakt met specifieke hulpsessies, waarin studenten op elk moment begeleiding en ondersteuning konden vragen.

3.3 Lessen voor toekomstige implementaties

Studenten hebben voldoende tijd en begeleiding nodig om blended learning en projectgestuurd onderwijs (PBL) te begrijpen en zich eraan aan te passen. Aangezien veel studenten weinig ervaring hebben met cursussen die op deze manier zijn opgebouwd, is expliciete begeleiding essentieel om hen te helpen het leerproces en hun verwachte rol te begrijpen. Toch was de algemene indruk dat de studenten de PBL-aanpak waardeerden en hun actieve betrokkenheid bij het verwerven van kennis en het vormgeven van hun eigen leerproces op prijs stelden.

4. Ondersteunend materiaal

4.1 Materiaal van de docenten en projectdocumentatie

Het materiaal van de docenten en de projectdocumentatie zijn beschikbaar via de volgende link:

https://drive.google.com/drive/folders/1Rgr05F1WYXu1izqyraKT4KLw9rVBR_no?usp=drive_link

4.2 Door studenten geproduceerde opleveringen, eindpresentaties of pitchmateriaal

De eindpresentaties van de studenten zijn beschikbaar via de volgende link:

https://drive.google.com/drive/folders/1uRVruLtOxwrQGnL0qUcD5rG50Jhc2MuW?usp=drive_link

4.3 Afbeeldingen/video's (met toestemming)

Tijdens de cursus werden geen foto's of video's van de studenten gemaakt.

4.4 Overig relevant materiaal

Al het materiaal, inclusief dit rapport, is beschikbaar via de volgende link:

https://drive.google.com/drive/folders/1dUEcAWwjEA0ujkxqpOJmz8SYBZvCOzSV?usp=drive_link